

UROCZYSTOŚĆ W PAŁACU PREZYDENCCKIM (S. 1)

KWARTALNIK SPOŁECZNO-KULTURALNY POŚWIĘCONY TATAROM W POLSCE I NA ŚWIECIE

PRZEGLĄD TATARSKI

WROCŁAW * NR 3 (67) ROK 1447/2025 (XVII) * ISSN 2080-0541

1925-2025

SETNA ROCZNICA ODRODZENIA TATARSKIEJ SPOŁECZNOŚCI STO LAT ISTNIENIA MUZULMAŃSKIEGO ZWIĄZKU RELIGIJNEGO W RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Pismo wydawane dzięki dotacji
Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji

POKÓJ Z WAMI, MIŁOSIERDZIE BOŻE I JEGO BŁOGOSŁAWIEŃSTWO!

Wspólnota muzułmańska w Polsce – w szczególności Tatarzy polscy – od zawsze była obecna tam, gdzie ważyły się losy kraju. Modląc się w języku arabskim, mówili po polsku i litewsku. Z dumą nosili mundur Wojska Polskiego, pielęgnowali kulturę, dbali o porozumienie między religiami i narodami.

Przez sto lat działalności Związku, nasi poprzednicy – mufti Jakub Szynkiewicz, przewodniczący Najwyższego Kolegium, imamowie, przewodniczący gmin wyznaniowych, społecznicy, nauczyciele i wierni – z pokorą i oddaniem służyli zarówno wspólnocie, jak i całemu społeczeństwu. Dzięki nim możemy z podniesionym czołem powiedzieć: jesteśmy częścią tej ziemi, częścią tej historii, częścią też wspólnej przyszłości.

Obchodzimy nie tylko rocznicę powstania instytucji, lecz także stulecie zorganizowanej obecności religijnej wspólnoty, która od pokoleń buduje mosty – między wiarą a państwem, między tradycją a nowoczesnością, między duchowością a codziennym zaangażowaniem obywatelskim. To stulecie organizacji, która stała się nie tylko opiekunką życia religijnego polskich Tatarów muzułmanów, ale także symbolem ich lojalności, zaangażowania i służby dla dobra wspólnego.

Muzułmanie w Polsce – od wieków wierni synowie i córki tej ziemi – zawsze stali ramię w ramię z rodakami w obronie Ojczyzny. Z dumą wspominamy tych, którzy – z szablą w ręku i z modlitwą na ustach – służyli Ojczyźnie w najtrudniejszych momentach: na polach bitew, w szeregach armii, w powstaniach, w czasie wojen i pokoju. Dziś ich potomkowie nadal służą Polsce w rozmaitych profesjach. To właśnie ta ciągłość – wiara i patriotyzm – są fundamentem, na którym opiera się Muzułmański Związek Religijny. Związek łączy duchowość z odpowiedzialnością obywatelską, lojalność wobec Boga – z lojalnością wobec Ojczyzny. Wspiera wspólnotę w modlitwie i edukacji, pielęgnuje tradycję, dba o godność i tożsamość wyznawców islamu w Polsce.

Z pokolenia na pokolenie przekazywano nam nie tylko modlitwy, ale również wartości: miłość do Ojczyzny, odpowiedzialność za wspólnotę, szacunek wobec innych religii i narodów, gotowość do współpracy. Przez cały ten czas Muzułmański Związek Religijny był opoką – duchową, edukacyjną i obywatelską. W modlitwach naszych przodków brzmiała troska o ten kraj. W działaniach naszych duchownych – budowanie pokoju i porozumienia. W wychowaniu naszych dzieci – szacunek do flagi, hymnu i Konstytucji.

Dziś stoimy jako wspólnota, która zna swoją wartość i zdaje sobie sprawę z odpowiedzialności. Z dumą patrzymy na przeszłość i z nadzieją w przyszłość. I dziękujemy – Polsce, Ojczyźnie naszej, za to, że zawsze była dla nas domem. I obiecujemy – ten dom będziemy nadal współtworzyć. Niech ten jubileusz będzie nie tylko okazją do świętowania, ale i do refleksji nad przyszłością – by kolejne pokolenia muzułmanów w Polsce nadal z dumą i godnością współtworzyły nasz kraj.

Dziękuję Rzeczypospolitej Polsce – za przestrzeń wolności, w której możemy w pełni realizować naszą wiarę, tożsamość i dziedzictwo. Dziękuję Panu Prezydentowi, władzom państwowym i samorządowym za dialog, za wsparcie, za uznanie. Dziękuję wszystkim – za otwartość, wzajemny szacunek i braterską współpracę. Dziękuję naszym wiernym – za to, że zachowują wiarę i przekazują ją dalej w duchu pokoju.

Niech Bóg Najwyższy błogosławi Polsce i wszystkim jej mieszkańcom. Amiin!

Mufti Rzeczypospolitej Polskiej Tomasz Miśkiewicz

(Tekst jest skróconą wersją wystąpienia wygłoszonego 20 maja br. podczas inauguracji obchodów stulecia MZR w RP w Pałacu Prezydenckim w Warszawie)

W NUMERZE:

Uroczystość w Pałacu Prezydenckim	1
Odnaczenia dla Tatarów z Kruszyńian	2
W intencji Ojczyzny	3
3-majowe święto pod Pomnikiem Tatarów	4
Spotkanie świata nauki w Wilnie	4
Noc Muzeów w białostockim meczecie	5
Noc Muzeów 2025 w gdańskim meczecie	6
Targi Książki za nami	7
„Dzień Turecki” w Krakowie	8
Zakończenie nauki religii muzułmańskiej 2024/2025	9
Podróż sentymalna	10
Gratulacje dla Pani Profesor	12
Zmarła Ajsze Sejtmuratowa, działaczka narodowa Tatarów Krymskich	13
Motywy tatarskie w literaturze polskiej. <i>Pan Tadeusz</i> Adama Mickiewicza	14
Tatarskie czasopiśmiennictwo	17
Trzy krymskie <i>muhabbetname</i>	18
Wielka Jasek Czyngis-chana	24
Początki przyjmowania islamu nad dolną Wołgą: okres po 965 r.	29

Przegląd Tatarski, kwartalnik społeczno-kulturalny poświęcony Tatarom w Polsce i na świecie

ISSN 2080-0541

nakład 500 egz.

Wydawca: Najwyższe Kolegium Muzułmańskie Muzułmańskiego Związku Religijnego w RP
ul. Piastowska 13 F, 15-207 Białystok, tel. +48 85 732 40 23, +48 605 612 137, mzm@mzm.pl, www.mzm.pl

Redaktor naczelny: Musa Çaxarxan Czachorowski, tel.+48 604 136 386, caxarxan@gmail.com

Rada Redakcyjna: Lila Asanowicz, Selim Chazbijewicz (przewodniczący Rady Redakcyjnej), Daniel Czachorowski, Michał Łyszczarz, Aleksander Miśkiewicz, Tomasz Miśkiewicz, Krzysztof Edem Mucharski (zdjęcia), Barbara Pawlic-Miśkiewicz (korekta), Dżemila Smajkiewicz-Murman, Halina Szahidewicz

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych. Zastrzega też sobie prawo redagowania i skracania tekstów, zmiany tytułów oraz obróbki zdjęć.

Redakcja nie zawsze zgadza się z poglądami Autorów tekstów.

Skład i druk: Agencja Wydawnicza ARGI s.c., ul. Wodzisławska 16, 52-017 Wrocław, www.argi.pl

Pismo wydawane dzięki dotacji Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji

Publikacja wyraża jedynie poglądy Autora/-ów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Fot. Michał Łyszczarz.